

Javorniški Mesečnik

Interno glasilo Astronomskega društva Javornik
www: <http://www.adj.si>, email: info@adj.si

Številka 84, Letnik VIII, Januar 2007
ISSN 1581-1379

Zimski astronomski tabor 2007

Zimsko nebo ponuja številne možnosti za opazovanja, saj je bogato z objekti globoko v vesolju. Prednosti zimskega neba so lepa zimska ozvezdja (ki jih redko kdo pozna) ter dolge noči, ki omogočajo daljša neprekinjena opazovanja.

Za vse tiste, ki vas zanima astronomija in ste starejši od 15 let, organiziramo v Astronomskem društvu Javornik zimski vikend tabor na Medvedjem brdu, ki bo od 16. do 18.3.2007.

Na taboru bodo tri skupine. Vse skupine bodo spoznale nekaj osnov astronomije (odvisno od predznanja posamezne skupine).

Prva skupina bo skupina za astrofotografijo, v kateri bodo udeleženci spoznali: točno polarno nastavitve teleskopa, uporabo fotografskih filmov v astronomiji, razvijanje črno belih filmov in fotografij, različne tehnike fotografiranja, uporabo digitalnega fotoaparata v astronomiji, snemanje s CCD kamero, snemanje planetov z web kamero, osnovno digitalno obdelavo fotografije.

Druga skupina se bo ukvarjala z astrofiziko. Udeleženci bodo poskušali izmeriti hitrost protuberanc na soncu, velikost peg na soncu, oceniti premer zemlje s pomočjo geostacionarnega satelita, izmerili atmosfersko absorpcijo (ekstinkcijo), ocenili razmerje polmerov zvezd v prekrivalnem dvozvezdju, spoznali kaj je paralaksa, spoznali kaj je plimska sila...

V tretji skupini, skupini za opazovalno astronomijo, bodo udeleženci opazovali spremenljivke (vizualno, z digitalnim fotoaparatom, s ccd kamero), posneli spektre različnih zvezd in objektov in opazovali planete in asteroide ipd.

Cena tabora je 38 EUR (9106 SIT).

Prijavite se lahko najkasneje do 25.1.2007. Informacije o prijavi na našem spletišču (<http://www.adj.si>).

Nika, nika.kosir@gmail.com

Objekti globoko v vesolju februarja

Februarske zanimivosti globoko v vesolju so na kratko opisane v Mesečniku izped leta dni, na voljo na <http://www.adj.si>.

Če pa se povrnem k dobrim pripravam na opazovanje mesec dni nazaj, je treba zapisati, da seznam še ni končan. Lahko namreč poskrbimo, da bomo opazovali budni in pozorni, po opazovanju pa lahko poskrbimo

za dobro, moči in zdravje vračajoče spanje.

Budnost oziroma spanje sta odvisna od ravni različnih hormonov, od katerih se nekateri gradijo pri svetlobi, nekateri v temi. Melatonin, hormon, ki poskrbi za globok spanec, telo gradi nekako med triindvajseto in tretjo uro ponoči, ko do posebnih senzorjev v očeh zaradi teme ne pride modrozelen svetloba med 450 in 490 nm. Ravno te svetlobe pa do oči ne spuščamo med opazovanjem, ko si ohranjamo prilagoditev na temo! Ker s svetlobo ne gre, si pomagamo s hrano, ki nas ohranja budne: teletina, ribe, jajca, banane, mandlji, avokado, bučna semena, le mleka in sladkega nikar. Podobno delujejo nekatere dišave: mentol, pepermint, evkaliptus in jasmín — pomagajo ne preveč sladki bonboni.

Kava koristi le, če jo spijemo dovolj zgodaj, da se izgubita njena dva neljuba stranska učinka: zmanjšanje pozornosti in tresenje rok (v katerih držimo binokular).

Ko smo budni in pozorni dočakali čas za spanje, si do spanca spet lahko pomagamo na več načinov. V prostoru, kjer spimo, si zagotovimo temo tudi po tem, ko se naredi dan (če si to razkošje seveda lahko privoščimo) z zavesami, rdečimi lučmi ali pa si oči prekrijemo tako, da svetloba ne pride do njih. Proti hrupu si pomagamo z zamaški za ušesa — nekateri poslušajo glasbo s slušalkami.

Mleko in kaj sladkega v pol ure pospeši izdelavo melatonina. Kamilični čaj deluje kot rahlo uspavalno sredstvo in nima stranskih učinkov. Dišave sivke, cedrovine in olj citrusov uspavajo. Prijetna toplota in utrujenost pa sploh.

Rok, rok.vidmar@nuk.uni-lj.si

Planeti februarja 2007

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

- ★ **Merkur** je viden v prvem delu meseca zvečer, ko v ozvezdju Vodnarja zahaja uro in pol za Soncem.
- ★ **Venera** je februarja Večernica. Sprva zahaja dve uri za Soncem, nato pa se od njega še bolj oddalji in konec meseca zaide okoli pol devetih. Sredi meseca se iz ozvezdja Vodnarja preseli v ozvezdje Rib.
- ★ **Mars** na nebu ujamemo pred sončnim vzhodom. Sprva vzhaja okoli šestih, konec meseca pa okoli petih zjutraj. Konec meseca se iz ozvezdja Strelca preseli v ozvezdje Kozoroga.

V A B I L O

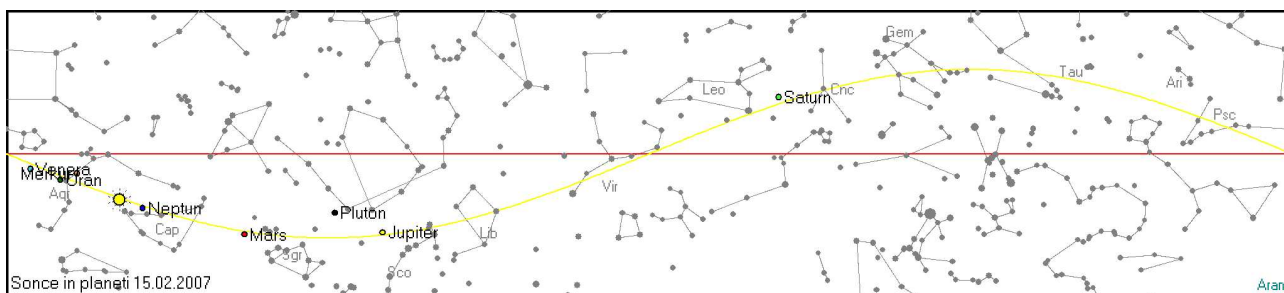
Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 16. 01. 2007 ob 18:00 v predavalnici F3 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani.

Tako kot že nekajkrat bomo na začetku predstavili opazovanja članov v preteklem mesecu. Zato pozivam vse člane, ki so karkoli opazovali, da to na kratko predstavijo. Če je le mogoče, naj mi to pred sestankom sporočijo, da bomo lahko pripravili vse potrebno (računalnik, projektor, ...) Po predstavitvi opazovanj se bomo pogovorili o morebitnih načrtih in zanimivih objektih za opazovanja v naslednjem mesecu. V primeru lepega vremena si bomo pred in po sestanku pogledali katere objekte lahko opazujemo z malim društvenim teleskopom.

Glavni del sestanka bo predvidoma predavanje dr. Rada Osredkarja o znameniti enačbi $E = mc^2$. Podrobnosti o predavanju bodo objavljene na domači strani društva.

Vabljeni!

Bernard, bernard.zenko@ijs.si

- * **Jupiter** je v ozvezdju Škorpijona viden zjutraj; sprva je na nebu od štirih zjutraj, konec meseca pa vžide kmalu po drugi uri.
- * **Saturn** je februarja na nebu vso noč. Giblje se v ozvezdju Leva.
- * **Uran** je viden le v prvem delu meseca zvečer, ko zahaja malo pred osmo. Nahaja se v ozvezdju Vodnarja.

Urška, urska_pajer@yahoo.com

δ -Leonidi (DLE)

Aktivni so od 15.2. do 10.3., z maksimumom 25.2. in ZHR 2. So zelo šibki in še počasnejši kot predstavniki Antiheličnega vira. Radiant se ob maksimumu nahaja na $\alpha = 168^\circ$ in $\delta = +16^\circ$. Verjetno jih lahko povežemo z asteroidom (4450) Pan.

Mihaela, mtriglav@yahoo.com

Meteorji februarja 2007

Antihelični vir (ANT)

IMO se je po opravljenih raziskavah odločil, da združi vse roje, ki se nahajajo blizu ekliptike in prehajajo eden v drugega v enoten roj Antiheličnega izvora. Zato letos ne bomo govorili o Virginidih v prvi polovici leta, ampak o antiheličnem viru. Radiant se pomika iz Leva v januarju v Devico v marcu. 30.1. se nahaja na $\alpha = 157^\circ$, $\delta = +16^\circ$, 20.2. na $\alpha = 172^\circ$, $\delta = +6^\circ$, 10.3. na $\alpha = 186^\circ$, $\delta = 0^\circ$ in 10.4. na $\alpha = 203^\circ$ in $\delta = -7^\circ$.

ZHR se ne dvigne nad 3-4. V januarju lahko vidimo večinoma šibke meteorje, največ jih lahko pričakujemo okoli 17.1.. Njihovi predstavniki lahko letijo iz okoli 20° velikega območja okoli radianta.

Objavite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitev domačega observatorija ali teleskopa, ali pa astronomska šala.

Aram, aram.karalic@gmail.com

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejema ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov ne lektoriramo / stavljeno v $\LaTeX$